

Till

Kommunfullmäktige i Eksjö kommun

212000-0589

Revisionsberättelse för 2019

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmannarevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsordning i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi har under året granskat årsredovisning, delårsredovisning, träffat nämnderna samt genomfört två fördjupade granskningar och en kompletterande tilläggsutredning. Vi har också tecknat en överenskommelse om granskning av den gemensamma överförmyndarnämnden som innebär att de fem medlemskommunerna samordnar sin granskning genom att dela upp insatserna sinsemellan. Vetlanda kommun ansvarar för årets granskning.

Vi bedömer att Överförmyndarnämnden har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt. Vi bedömer att Överförmyndarnämndens interna kontroll har varit tillräcklig. Enligt genomförd granskning framgår att nämnden har utmaningar, framförallt inom kompetensförsörjningen. Nämnden bedömer att den nya organisationen kommer att minska sårbarheten och personberoendet i verksamhetsutövningen. Granskning har utförts av Vetlanda kommuns revisorer enligt överenskommen arbetsordning.

Av fullmäktiges riktlinjer och avsikter i budgeten följer att för en god ekonomisk hushållning ska årliga finansiella mål och prioriteringar för verksamheten uppfyllas till största del. Kommunstyrelsen gör en samlad bedömning att kommunen inte lever upp till fullmäktiges krav på god ekonomisk hushållning avseende verksamhetsmålen. Uttalandet om måluppfyllelsen är en förbättring gentemot tidigare år. Den positiva resultatutvecklingen har inte räckt till då resultatet inte når upp till budgeterad nivå och de finansiella målen för god ekonomisk hushållning fullt ut.

Av genomförd granskning framgår att den löpande verksamheten inte når budgeterat resultat. Resultatet klaras i stort med högre kommunalekonomiska utjämningsbidrag än budgeterat. Resultatet om 23,2 mnkr är högre än prognosen i delåret men når inte upp till budgeterad nivå. Trots anpassningar i verksamheten med bl. a. färre anställda bedöms inbromsningseffekten inte ha varit tillräcklig för att nå budgeterat överskott. Kommunen anger att fortsatta kostnadsanpassningar behövs i verksamheterna.

Händelserna kring fullmäktiges entledigande av vissa ledamöter i Eksjöbostäder AB, Eksjö kommunfastigheter AB samt Byggnadsfirma Stridh och Son AB på uppmaning från Eksjö Stadshus AB leder till att ansvarsprövningen av deras uppdrag inte blir möjlig.

Kanske hade fullmäktige kommit till samma slutsats att dessa ledamöter skulle entledigas i samband med en bolagsstämma men uppmaningen från Eksjö Stadshus AB undanröjer den möjligheten. Effekten av att tidigare ledamöter entledigats blir att ansvarsprövning genom att rikta anmärkning till ansvariga ledamöter/styrelsen och verkställande direktör görs omöjlig. Enligt aktiebolagslagen 10:13 kan nuvarande styrelse inte ställas till svars för att bolagets verksamhet inte skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Grunder för revisorernas bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att den organisationsmodell som kommunen tillämpat under 2019 inte bidragit till en effektiv styrning av nämnder och verksamheter, dels genom bristande styrning och kontroll av verksamheten samt dels genom bristande styrning och kontroll av ekonomin. Från och med 2020 har kommunen beslutat om en ny organisation som är både opraktisk och sannolikt högst ineffektiv då man skapat två organisationer inom samma verksamhetsområde och i stort samma ansvarsområde.

I granskningen av årsredovisningen framgår bland annat att kommunen redovisar intäkter från schablonersättningar på ett felaktigt sätt. Avvikelsen mot budget för sektorerna och den politiska verksamheten uppgår till – 13,4 mnkr. Detta är en stor förbättring jämfört med 2017 när budgetavvikelsen uppgick till – 55,5 mnkr. Främst är det sociala sektorns avvikelser som förbättrats.

Av planerade investeringar finns objekt motsvarande 21,8 mnkr som inte hunnits med eller av andra skäl inte genomförts. Knappt hälften av planerade investeringar har skjutits framåt i tiden.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt. Fullmäktiges mål efterlevs inte. Kommunstyrelsen har inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att styra verksamheten mot uppsatta mål.

Kommunstyrelsen har ett ansvar att följa upp det kommunala ändamålet i de kommunala företagen. Revisionens bedömning är att detta kan utvecklas. Särskilt syftet med ägandet av företagen bör lyftas årligen, både från företagets perspektiv men även utifrån hur företagen hanterar principiella beslut som möjligen ska hanteras av fullmäktige.

Revisorernas uttalande

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, valnämnden, överförmyndarnämnden och tillfälliga beredningar (så som parlamentariska beredningen) samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi **riktar kritik** mot kommunstyrelsen med anledning av bristande styrning och intern kontroll.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2019.

Till revisionsberättelsen bifogas revisorernas redogörelse samt granskningsrapporter från lekmanna-revisorerna samt revisionsberättelser för samtliga företag ingående i kommunkoncernen.

Karin Elardt har inte deltagit i granskningen av överförmyndarnämnden och valnämnden.

Bilagor:

De sakkunnigas rapporter (bilaga 1)

Granskning av Delårsrapport 2019

Granskning av Årsredovisning 2019

Granskning av integration

Granskning av intern kontroll

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna samt revisionsberättelser för följande aktiebolag, stiftelser, ekonomiska föreningar och kommunalförbund som kommunen lämnat över skötseln av en kommunal angelägenhet till (bilaga 2):

Eksjö Stadshus Aktiebolag 556111-3076

Eksjö Energi AB 556005-3950

Eksjö Elnät AB 556486-7660

Eksjö Energi ELIT AB 556572-6568

Aktiebolaget Eksjö Industribyggnader 556088-4495

Skruben Fastighetsbolag i Mariannelund AB 556826-4328

Eksjöbostäder Aktiebolag 556407-0521

Eksjö Kommunfastigheter AB 556667-8230

Byggnadsfirma Stridh & Son Aktiebolag 556196-1409

Eksjö Fordonsutbildning AB 556584-8537

ITOLV AB 556513-2478

Stiftelsen Aschanska Gården 827000-8017

Emilkraften i Mariannelund Ekonomisk Förening 769605-3268

Eksjö Stadsutveckling Ekonomisk Förening 769623-0825

Höglandsförbundet 222000-1412

eksjö.nu AB 556457-2658

Norra Smålands Energi AB 556190-7980

Erikshester Vindpark AB 556846-3565

Smålands Bredband AB 556827-9631

2020-05-14

Till

Kommunfullmäktige i Eksjö kommun

212000-0589

Årskulcerad

styrelse, nämnder
n verksamhet som

gällande mål, beslut
tarar också för att
fullmäktige.

samt att pröva om
reskrifter som gäller
ssed i kommunal
med den inriktning
övning.

samt genomfört två

fördjupade granskningar och en kompletterande tilläggsutredning. Vi har också tecknat en överenskommelse om granskning av den gemensamma överförmyndarnämnden som innebär att de fem medlemskommunerna samordnar sin granskning genom att dela upp insatserna sinsemellan. Vetlanda kommun ansvarar för årets granskning.

Vi bedömer att Överförmyndarnämnden har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt. Vi bedömer att Överförmyndarnämndens interna kontroll har varit tillräcklig. Enligt genomförd granskning framgår att nämnden har utmaningar, framförallt inom kompetensförsörjningen. Nämnden bedömer att den nya organisationen kommer att minska sårbarheten och personberoendet i verksamhetsutövningen. Granskning har utförts av Vetlanda kommuns revisorer enligt överenskommen arbetsordning.

Av fullmäktiges riktlinjer och avsikter i budgeten följer att för en god ekonomisk hushållning ska årliga finansiella mål och prioriteringar för verksamheten uppfyllas till största del. Kommunstyrelsen gör en samlad bedömning att kommunen inte lever upp till fullmäktiges krav på god ekonomisk hushållning avseende verksamhetsmålen. Uttalandet om måluppfyllelsen är en förbättring gentemot tidigare år. Den positiva resultatutvecklingen har inte räckt till då resultatet inte når upp till budgeterad nivå och de finansiella målen för god ekonomisk hushållning fullt ut.

Av genomförd granskning framgår att den löpande verksamheten inte når budgeterat resultat. Resultatet klaras i stort med högre kommunalekonomiska utjämningsbidrag än budgeterat. Resultatet om 23,2 mnkr är högre än prognosen i delåret, men når inte upp till budgeterad nivå. Trots anpassningar i verksamheten med bl. a. färre anställda, bedöms inbromsningseffekten inte ha varit tillräcklig för att nå budgeterat överskott. Kommunen anger att fortsatta kostnadsanpassningar behövs i verksamheterna.

Händelserna kring fullmäktiges entledigande av vissa ledamöter i Eksjöbostäder AB, Eksjö Kommunfastigheter AB samt Byggnadsfirma Stridh och Son AB på uppmaning från Eksjö Stadshus AB leder till att ansvarsprövningen av deras uppdrag inte blir möjlig.

Kanske hade fullmäktige kommit till samma slutsats att dessa ledamöter skulle entledigas i samband med en bolagsstämma men uppmaningen från Eksjö Stadshus AB undanröjer den möjligheten. Effekten av att tidigare ledamöter entledigats blir att ansvarsprövning genom att rikta anmärkning till ansvariga ledamöter/styrelsen och verkställande direktör görs omöjlig. Enligt aktiebolagslagen 10:13 kan nuvarande styrelse inte ställas till svars för att bolagets verksamhet inte skötts på ett ändamålsenligt, och ur ekonomisk synpunkt, tillfredsställande sätt.

Grunder för revisorernas bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att den organisationsmodell som kommunen tillämpat under 2019 inte har bidragit till en effektiv styrning av nämnder och verksamheter, dels genom bristande styrning och kontroll av verksamheten samt dels genom bristande styrning och kontroll av ekonomin. Från och med 2020 har kommunen beslutat om en ny organisation som är både opraktisk och sannolikt högst ineffektiv då man skapat två organisationer inom samma verksamhetsområde och i stort samma ansvarsområde.

I granskningen av årsredovisningen framgår bland annat att kommunen redovisar intäkter från schablonersättningar på ett felaktigt sätt. Avvikelsen mot budget för sektorerna och den politiska verksamheten uppgår till – 13,4 mnkr. Detta är en stor förbättring jämfört med 2017 när budgetavvikelsen uppgick till – 55,5 mnkr. Främst är det sociala sektorns avvikelser som har förbättrats.

Av planerade investeringar finns objekt motsvarande 21,8 mnkr som inte hunnits med eller av andra skäl inte genomförts. Knappt hälften av planerade investeringar har skjutits framåt i tiden.

Kommunstyrelsen uppdrog till förvaltningen att i september 2019 återkomma med uppgifter om effekter av budgetneddragningarna för 2019 och 2020 och eventuella konsekvenser de fått/skulle få i verksamheten. Vi har inte påträffat några ställningstaganden eller nya beslut angående förvaltningens uppdrag i kommunstyrelsen.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt. Fullmäktiges mål efterlevs inte. Kommunstyrelsen har inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att styra verksamheten mot uppsatta mål.

Kommunstyrelsen har ett ansvar att följa upp det kommunala ändamålet i de kommunala företagen. Revisionens bedömning är att detta kan utvecklas. Särskilt syftet med ägandet av företagen bör lyftas årligen, både från företagens perspektiv, men även utifrån hur företagen hanterar principiella beslut som möjligen ska hanteras av fullmäktige.

Revisorernas uttalande

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, valnämnden, överförmyndarnämnden och tillfälliga beredningar (så som parlamentariska beredningen) samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi riktar kritik mot kommunstyrelsen med anledning av bristande styrning och intern kontroll.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2019.

Bilagor:

De sakkunnigas rapporter (bilaga 1)

Granskning av Delårsrapport 2019

Granskning av Årsredovisning 2019

Granskning av integration

Granskning av intern kontroll

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna samt revisionsberättelser för följande aktiebolag, stiftelser, ekonomiska föreningar och kommunalförbund som kommunen lämnat över skötseln av en kommunal angelägenhet till (bilaga 2):

Eksjö Stadshus AB 556111-3076

Eksjö Energi AB 556005-3950

Eksjö Elnät AB 556486-7660

Eksjö Energi ELIT AB 556572-6568

AB Eksjö Industribyggnader 556088-4495

Skruben Fastighetsbolag i Mariannelund AB 556826-4328

Eksjöbostäder AB 556407-0521

Eksjö Kommunfastigheter AB 556667-8230

Byggnadsfirma Stridh & Son AB 556196-1409

Eksjö Fordonsutbildning AB 556584-8537

Itolv AB 556513-2478

Stiftelsen Aschanska Gården 827000-8017

Emilkraften i Mariannelund Ekonomisk Förening 769605-3268

Eksjö Stadsutveckling Ekonomisk Förening 769623-0825

Höglandsförbundet 222000-1412

eksjö.nu AB 556457-2658

Norra Smålands Energi AB 556190-7980

Erikshester Vindpark AB 556846-3565

Smålands Bredband AB 556827-9631

Till revisionsberättelsen bifogas revisorernas redogörelse samt granskningsrapporter från lekmanna-revisorerna samt revisionsberättelser för samtliga företag ingående i kommunkoncernen.

Karin Elardt har inte deltagit i granskningen av överförmyndarnämnden och valnämnden.

Eksjö kommun, den 14 maj, 2020

Stig Andersson

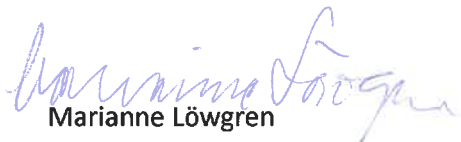
Lars-Olof Egbäck

Karin Elardt

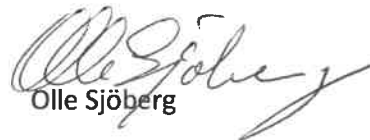
Lena Korsberg

Marianne Löwgren

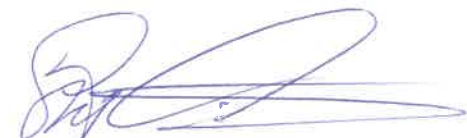
Jan Pilefelt

Tore Sand

Olle Sjöberg

Eksjö kommun, den 28 maj, 2020

Stig Andersson

Karin Elardt

Lars-Olof Egbäck

Lena Korsberg

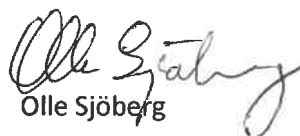
Marianne Löwgren

Jan Pilefelt

Tore Sand

Olle Sjöberg